

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2026-72506 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 1C, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie heeft op 23 juni 2026 een klachtformulier ontvangen van de heer XXXX, hierna te noemen: 'klager'. Klager heeft zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, advocate te Maastricht.

De mondelinge behandeling stond aanvankelijk gepland op 2 juli 2026. Vanwege verhindering aan de zijde van de advocate van klager vond de mondelinge behandeling uiteindelijk plaats op 9 juli 2026.

De klachtencommissie heeft op 3 juli 2026 een verweerschrift ontvangen van de regiebehandelaar van klager, de heer XXXX, GZ-psycholoog en regiebehandelaar, hierna te noemen: 'verweerder'. Als bijlagen ontving de klachtencommissie het protocol urineonderzoek van GGzE, rapportages van 19 juni 2026 t/m 22 juni 2026 en het individuele plan van klager. Verweerder heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort.

De psychiater van de klachtencommissie was onverwacht verhinderd op 9 juli 2026. Met instemming van zowel klager als verweerder kon de mondelinge behandeling doorgang vinden. Het psychiater-lid van de klachtencommissie heeft wel deelgenomen aan de voorbereiding van de zitting en het formuleren van de beslissing. De advocate van klager nam deel via een beeldschermverbinding. Verder waren aanwezig de juriste verbonden aan de instelling en voorzitter, lid en secretaris van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de maatregel om de bewegingsvrijheid van klager te beperken op basis van een niet uitgevoerde urinecontrole op 19 juni jl.

3. Standpunt van klager

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Klager geeft te kennen dat de betreffende urinecontrole op 19 juni jl. niet op de juiste manier is aangezegd. Om die reden heeft klager geen uitvoering kunnen geven aan de urinecontrole.

Klager had echter niet de bedoeling om de urinecontrole te 'weigeren'. Als de urinecontrole op de juiste manier was aangezegd, dan had klager de urinecontrole wel uitgevoerd.

Als gevolg van de niet uitgevoerde urinecontrole is het individuele plan van klager in werking getreden. Hierdoor kon hij geen gebruik maken van de tuin. Het individuele plan is nadelig geweest voor klager. Klager had graag willen wandelen en hij sliep slecht. Daarnaast maakt de advocate van klager zich zorgen om de behandelrelatie tussen klager en de medewerkers van de instelling. Klager heeft in het recente verleden eerder een klacht ingediend in verband met een urinecontrole en deze klacht werd door de klachtencommissie gegrond verklaard.

4. Standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich in het verweerschrift op het standpunt dat de klacht van klager ongegrond dient te worden verklaard. Daartoe voert verweerder het volgende aan.

Verweerder verwijst naar het Protocol Urineonderzoek (het protocol) en geeft aan dat de urinecontrole op de juiste wijze is aangezegd. Aan klager is op 19 juni jl. om 8.00 uur op reguliere wijze een urineonderzoek aangezegd door een medewerker van Zorg & Veiligheid. De aanzegging is niet gerapporteerd door de betreffende medewerker. Volgens het protocol had klager tot vier uur na de aanzegging de tijd om zich bij de socio-therapeutische medewerkers te melden voor een urineonderzoek. Klager meldde zich niet binnen dit tijdsbestek, maar rond 14:00 uur om zijn sleutel op te halen. Klager kreeg vervolgens een individueel programma opgelegd, aangezien het niet inleveren van een urineonderzoek gezien wordt als een positieve uitslag. In het individuele plan van klager is opgenomen en afgesproken dat bij een positieve uitslag een individueel programma volgt. Klager heeft geen verzet laten zien tegen de beperking van zijn bewegingsvrijheid, dus er is volgens verweerder geen sprake geweest van verplichte zorg. OP 22 juni jl. is het individuele programma beëindigd. Verweerder betwist dat klager door het individuele programma is benadeeld. Er is niet terug te zien dat klager voorafgaand aan 19 juni jl. uren wilde wandelen.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat aan klager de maatregel terbeschikkingstelling met voorwaarden is opgelegd op grond van artikel 38a WvSr op 15 juli 2025, geldig tot 15 juli 2027. Op de personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing tot het beperken van zijn bewegingsvrijheid, in de vorm van het opleggen van een individueel programma. Op grond van artikel 10:3 onder x Wvggz kan klager over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om deze klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klachten

Is er sprake van verplichte zorg?

De klachtencommissie dient te beoordelen of het beperken van de bewegingsvrijheid op 19 juni jl. op basis van het individuele plan verplichte zorg is. Die vraag dient bevestigend te worden beantwoord. Daarvoor verwijst de klachtencommissie naar haar beslissing d.d. 21 mei 2026 onder kenmerk 2026-68971, gewezen naar aanleiding van een eerdere klacht van klager. In de onderhavige situatie heeft klager ook verzet geuit tegen het individuele programma. Uit de voortgangsrapportage van 19 juni jl. volgt dat klager direct in discussie gaat over de gemiste urinecontrole. Deze gemiste controle is de aanleiding van het individuele programma. Tevens geeft klager aan het verschrikkelijk te vinden in de kliniek. Vervolgens uit klager op 21 juni jl. nogmaals verzet. Klager licht ter zitting toe dat hij er op enig moment voor heeft gekozen om geen verzet meer te tonen. Hij wil niet als ‘dwarsligger’ worden aangezien. Dit kan volgens klager nadelige gevolgen hebben voor zijn verblijf binnen de instelling.

Het staat voor de klachtencommissie vast dat klager dus wel degelijk verzet heeft getoond. Door het verzet van klager kon de beperking in de bewegingsvrijheid niet worden opgelegd op basis van het individuele plan en had aan klager op de door de wet voorgeschreven wijze verplichte zorg moeten worden aangezegd.

Voldoet de verplichte zorg aan de eisen die de wet stelt?

Nu er sprake is van verplichte zorg, had overeenkomstig de vereisten van de Wvz een schriftelijke aanzegging dienen plaats te vinden, waarbij klager had moeten worden geïnformeerd over de motivering van de beslissing, de mogelijkheid tot het indienen van een klacht en de mogelijkheid om schorsing van de beslissing te verzoeken. De klachtencommissie stelt vast dat de aanzegging niet op de juiste wijze heeft plaatsgevonden. Het feit dat in het individuele plan staat opgenomen dat het kan worden ingezet zonder opgave van reden en zonder mogelijkheid tot discussie, maakt dat niet anders, nog los van de vraag of in het individuele plan *afspraken* zijn opgenomen. Volgens klager is het plan aan hem opgelegd en bevat het plan geen afspraken die hij met zijn behandelaars heeft gemaakt. Aan de formele vereisten van verplichte zorg is dus niet voldaan.

Verder is de klachtencommissie van oordeel dat de gemiste urinecontrole op 19 juni 2026 de beperking van de bewegingsvrijheid van klager niet kan rechtvaardigen. Tussen partijen bestaat discussie over de vraag of de urinecontrole op die dag correct is aangezegd. Op basis van het protocol vindt de aanzegging bij reguliere controles als volgt plaats:

“Voorkeur heeft het om cliënt in de avond voor het onderzoek deze aan te zeggen. Bij incidentele onderzoeken kan na aanzegging, binnen een termijn van vier uur, op ieder moment van de dag urine worden opgevangen.”

Tijdens de mondelinge behandeling is duidelijk geworden dat de urinecontrole niet conform de voorkeursregeling in de avond is aangezegd. Volgens verweerder vond de aanzegging plaats in de ochtend om 8.00 uur, zoals dat in incidentele gevallen kan gebeuren. Waarom de urinecontrole van 19 juni 2026 een incidenteel geval betrof, is ter zitting niet duidelijk geworden. Volgens klager vond de aanzegging geheel niet plaats. De medewerker die de aanzegging gedaan zou hebben volgens verweerder, heeft niet gerapporteerd noch anderszins een voor de klachtencommissie verifieerbare verklaring afgelegd. Om die reden gaat de klachtencommissie ervan uit dat de aanzegging niet heeft plaatsgevonden op 19 juni jl. om 8.00 uur. Het niet inleveren van de urinecontrole door klager kan derhalve niet als het weigeren van de urinecontrole worden beschouwd. Hierdoor mist het opleggen van het individuele programma aan klager iedere basis. Gelet op het vorenstaande acht de klachtencommissie het opleggen van de verplichte zorg in de vorm van het beperken van de bewegingsvrijheid van klager niet noodzakelijk, doelmatig, noch proportioneel.

Alles overwegende is de klachtencommissie van oordeel dat de klacht van klager **gegrond** is.

De klachtencommissie **beveelt aan** om urinecontroles op zo'n manier aan te zeggen dat dit aantoonbaar wordt. Als helder is voor alle partijen wat is aangezegd en wanneer, voor wie en hoe laat, kan dit eenvoudig worden verifieerd. Een gemiste of geweigerde urinecontrole kan grote gevolgen hebben voor een patiënt. Om die reden verdient het aanbeveling om de aanzeggingen beter te administreren.

7. Schadevergoeding

Nu de klachtencommissie de klacht van klager gegrond verklaart en klager heeft gesteld dat hij nadelige gevolgen heeft ondervonden van de ondergane verplichte zorg, stelt zij klager in de gelegenheid om een verzoek tot schadevergoeding nader te onderbouwen. Nadat de onderbouwing is ontvangen, wordt verweerder in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. De klachtencommissie houdt de beslissing op dit punt aan.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht, gericht tegen:

- de maatregel om de bewegingsvrijheid van klager te beperken op basis van een niet uitgevoerde urinecontrole (niet uitvoeren wordt beschouwd als positieve uitslag).

GEGROND

De klachtencommissie geeft klager twee weken de tijd om zijn verzoek om schadevergoeding te onderbouwen en houdt haar beslissing op dit punt aan.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 23 juli 2026 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, voorzitter, en de leden de heer XXXX, psychiater, en de heer XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.

Tegen de beslissing van de klachtencommissie, op grond van de Wvggz, staat binnen 6 weken beroep open bij de rechtbank Oost-Brabant, Leeghwaterlaan 8 te 's-Hertogenbosch:

Artikel 10:7 Wvggz luidt:

- 1. Nadat de klachtencommissie een beslissing heeft genomen of indien de klachtencommissie niet tijdig een beslissing heeft genomen, kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht.*
- 2. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld, dan wel zes weken na de dag waarop de klachtencommissie uiterlijk een beslissing had moeten nemen.*